

YENİ ELEKTRİK PİYASASI KANUNU HAKKINDA BİLGİ NOTU

Elektrik Piyasası Kanunu, TBMM Genel Kurulu'nda Kabul Edilerek ve Cumhurbaşkanı Tarafından Onanarak Yasalaştı

2001 yılında yürürlüğü giren ve on yıldan fazla süredir Türkiye'de elektrik piyasasına yön veren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nu ("**Eski Kanun**") yerini 30 Mart 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Yeni Elektrik Piyasası Kanunu'na ("**Yeni Kanun**") bırakmıştır.

Yeni Kanun; elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı, piyasa işletimi ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini düzenlemektedir.

Yeni Kanun ile elektrik piyasası için önemli değişiklikler öngörülmekle birlikte, her iki Kanun'un da amacı aynıdır. Bu amaç, elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır.

Yeni Kanun Neler Getiriyor?

- ❖ Lisans almak koşuluyla yürütülebilecek elektrik piyasası faaliyetleri şunlardır: üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış, piyasa işletim, ithalat, ihracat. Otoprodüktör lisansı, lisans türleri arasından çıkarılmıştır ve yeni bir lisans türü olan piyasa işletim lisansı getirilmiştir.
- ❖ Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin, anonim şirket veya limited şirket olarak kurulması ve paylarının nama yazılı olması şarttır.
- ❖ Piyasa faaliyetleri ile iştigal edecek tüzel kişiler, faaliyetlerine başlamadan önce, her faaliyet için ve söz konusu faaliyetlerin birden fazla tesiste yürütülecek olması hâlinde, her tesis için ayrı lisans almak zorundadır.
- ❖ Lisanslar, en çok kırk dokuz yıl için verilir. Üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli olan asgari süre on yıldır.
- ❖ Birden çok yapı veya müstemilatının yüzeylelerinde tesis edilen aynı tür yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim tesisleri sisteme aynı noktadan bağlanmak kaydıyla tek üretim lisansı kapsamında değerlendirilebilir.

- ❖ Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin aşağıda belirtilen işlemleri EPDK'nın iznine tabidir:
 - Halka açık şirketlerde yüzde beş, diğerlerinde yüzde on ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri,
 - Kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem,
 - Tesislerin mülkiyetinin veya kullanım hakkının değişmesi sonucunu doğuran işlemler.
- ❖ Lisansı iptal edilen tüzel kişi, tüzel kişinin ortakları ile lisans iptal tarihinden önceki bir yıl içerisinde görevden ayrılmış olanlar dâhil, yönetim kurulu üyeleri, lisans iptalini takip eden üç yıl süreyle lisans alamaz, lisans başvurusu yapan tüzel kişiliklerde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olamaz, yönetim kurullarında görev alamazlar.
- ❖ Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiye öncelikle, üretim tesisi yatırımına başlaması için mevzuattan kaynaklanan izin, onay, ruhsat ve benzeri belgeleri edinebilmesi ve üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkını elde edebilmesi için EPDK tarafından belirli süreli önlisans verilir.
- ❖ Herhangi bir gerçek veya özel sektör tüzel kişinin kontrol ettiği üretim şirketleri aracılığıyla üretebileceği toplam elektrik enerjisi üretim miktarı, bir önceki yıla ait yayımlanmış Türkiye toplam elektrik enerjisi üretim miktarının yüzde yirmisini geçemez.
- ❖ Belediyelerin katı atık tesisleri ile arıtma tesisi çamurlarının bertarafında kullanılmak üzere kurulan elektrik üretim tesisleri lisans almadan faaliyetlerini yürütebilir.
- ❖ Rüzgâr veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulması için yapılan önlisans başvurularının değerlendirilmesinde, üretim tesisinin kurulacağı sahanın maliki tarafından başvuru yapılması durumunda, aynı saha için yapılan diğer başvurular dikkate alınmaz. Ayrıca, başvurularda, tesisin kurulacağı saha üzerinde son üç yıl içinde elde edilmiş en az bir yıl süreli standardına uygun rüzgâr veya güneş ölçümü bulunması zorunludur.
- ❖ Lisans, süresinin bitiminde kendiliğinden, lisans sahibi tüzel kişinin iflasının kesinleşmesi, lisans sahibinin talebi veya lisans verilmesine esas şartların kaybedilmesi hâllerinde ise EPDK kararıyla sona erer.

Yeni Kanun'la İlgili Önemli Başlıklar:

- ❖ **Teşviklere ve Vergi Muafiyetlerine İlişkin Süreler Uzadı:** Elektrik dağıtım şirketleri ile elektrik üretim tesis veya şirketlerinin özelleştirilmesi çalışmaları kapsamında; 31 Aralık 2023 tarihine kadar yapılacak devir, birleşme, bölünme, kısmi bölünme işlemleriyle ilgili olarak ortaya çıkan kazançlar, kurumlar vergisinden muaf olacaktır. Ayrıca bu kapsamında yapılacak teslim ve hizmetler katma değer vergisinden de muaftır. Söz konusu teslim ve hizmet ifalarıyla ilgili olarak yüklenen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan katma değer vergisinden indirilir.

Yukarıda vergi avantajlarının yanında, 31 Aralık 2015 tarihine kadar ilk defa işletmeye girecek üretim lisansı sahibi tüzel kişilere, aşağıdaki teşvikler sağlanır.

Üretim tesislerinin, işletmeye giriş tarihlerinden itibaren beş yıl süreyle iletim sistemi sistem kullanım bedellerinden yüzde elli indirim yapılır. Üretim tesislerinin yatırım döneminde, üretim tesisleriyle ilgili yapılan işlemler harçtan ve düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden muaftır.

- ❖ **Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nin Özelleştirilmesi Sürecinde Çevresel Yükümlülüklerle Uyum İçin Geçiş Süreci Öngörüldü:** EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve kamu üretim şirketlerine, bunların özelleştirilmeleri hâlinde de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31 Mayıs 2018 tarihine kadar süre tanınmıştır.
- ❖ **Dağıtım Şirketleri Üzerindeki Denetim Arttı:** Lisanssız faaliyet gösteren kişilerin, inceleme ve denetimi EPDK tarafından yapılır. Ancak, elektrik dağıtım şirketlerinin denetimi ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılır. Bakanlık tarafından düzenlenen veya karara bağlanan denetim raporları EPDK'ya bildirilir. Denetim raporu sonucuna göre gerekli yaptırım ve işlemler EPDK tarafından karara bağlanır.
- ❖ **Enerji Piyasası Denetleme Kurumu'na Yönetim Kurulu Üyesi Atama Yetkisi Verildi:** Bir dağıtım şirketinin, mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetinin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürdüğünün EPDK tarafından belirlenmesi durumunda lisans sahibi tüzel kişinin yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına veya tamamına görevden el çektilerilerek yerlerine EPDK tarafından atama yapılır.
- ❖ **Kamulaştırma Yetkisi Maliye Bakanlığ'na ve TEDAŞ'a Verildi:** Elektrik piyasasında üretim veya dağıtım faaliyetlerinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin, önlisans ve lisansa konu faaliyetleri için gerekli olan kişilerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin kamulaştırma talepleri EPDK tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi hâlinde EPDK tarafından kamu yararı kararı verilir. Söz konusu karar çerçevesinde gerekli kamulaştırma işlemleri üretim faaliyetlerinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri için Maliye Bakanlığ'ı, dağıtım faaliyetlerinde bulunan lisans sahipleri için TEDAŞ tarafından yapılır.
- ❖ **Piyasa İşletim Faaliyetleri EPIAŞ Tarafından Yürütülecektir:** Piyasa işletim faaliyeti, organize toptan elektrik piyasalarının işletilmesi ve bu piyasalarda gerçekleştirilen faaliyetlerin mali uzlaştırma işlemleri ile söz konusu faaliyetlere ilişkin diğer mali işlemlerdir. Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi ticaret unvanı altında bir anonim şirket kurulur. EPIAŞ, EPDK tarafından 30 Eylül 2013 tarihine kadar hazırlanacak ana sözleşmenin ticaret siciline tescil ve ilanı ile faaliyete geçer.

YASAL UYARI

Bu bilgi notunda yer alan bilgiler Türkiye Barolar Birliđi'nin Meslek Kurallarına sıkı sıkıya bağlı ve özellikle reklam yasağına uygun şekilde tasarlanmaya çalışılmıştır. Bu bilgi notu, reklam veya iş geliştirme ve benzeri amaçlar ile kullanılamaz.

Bu bilgi notu, teknolojinin ve bilimin olanak tanıdığı her tür ortamda avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene, Türkiye Barolar Birliđi tarafından belirlenen "Avukatlık Meslek Kuralları"na aykırı olmayacak şekilde kendisini ifade etme hakkına sahip olan avukatlar tarafından hazırlanmıştır. Bu bilgi notunda, salt ün kazanmaya yönelik her türlü girişim ve eylemlerden kaçınmak, iş elde etmek için reklam sayılabilecek her hangi bir girişim ve eylemde bulunmamak, üçüncü kişilerin kendileri için reklam sayılabilecek bu tür eylem ve davranışlarına izin vermemek ve engel olmak için gerekli önlemler alınmıştır.

LEGAL HUKUK BÜROSU

Abdi İpekçi Cad. Bostan Sok. Orjin Apt.
K:3 Nişantaşı/İSTANBUL
T: + (90) 212 385 24 98
e-mail: info@lglatt.com
web sitesi: www.lglatt.com